

Samen werken voor werk

Een analyse van de arbeidsmarkt
in Zuid-West-Vlaanderen en
toelichting bij de vijf focussen
voor het regionaal
arbeidsmarktbeleid 2017-2019.

RESOC Zuid-West-Vlaanderen, januari 2017

Inhoud

Voorwoord	3
1 Analyse van de arbeidsmarkt in Zuid-West-Vlaanderen	4
1.1 Vraagzijde: werkgelegenheid.....	4
1.1.1 Tewerkstelling per sector	4
1.1.2 Tewerkstelling in de sociale economie.....	6
1.1.3 Vacatures als indicator van evolutie werkgelegenheid.....	8
1.2 Aanbodzijde: werkenden en werkzoekenden	10
1.2.1 Bevolking en beroepsbevolking.....	10
1.2.2 Werkenden	12
1.2.3 Pendelarbeid	12
1.2.4 Grensarbeid	13
1.2.5 Werkzoekenden	13
1.2.6 Vluchtelingen.....	16
1.3 Uitdagingen op onze arbeidsmarkt	17
2 Rol van overheden.....	18
2.1 Beleidskader van de Vlaamse overheid.....	18
2.1.1 Nieuwe doelgroep-kortingen voor werkgevers	18
2.1.2 Het maatwerkdecreet	18
2.1.3 Het decreet lokale diensteneconomie	18
2.1.4 Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring	18
2.1.5 Hervorming van het PWA-stelsel naar een nieuw instrument ‘wijk-werken’	19
2.1.6 Duaal Leren.....	19
2.2 Regierol van de lokale besturen	19
3 Vijf focussen voor het arbeidsmarktbeleid in Zuid-West-Vlaanderen	20
3.1 In de markt zetten van Zuid-West-Vlaanderen als creatieve, ondernemende en aantrekkelijke regio	
3.2 Sociale innovatie en diversiteit stimuleren	20
3.3 Bevorderen van slimme samenwerking onderwijs-arbeidsmarkt.....	21
3.4 Stimuleren van (interregionale en grensoverschrijdende) arbeidsmobiliteit	21
3.5 Kwalitatieve inbedding van sociale economie.....	21
4 Samenvatting.....	22
5 Bronvermeldingen.....	23

Voorwoord

Een doordacht streekbeleid, gericht op de arbeidsmarkt in Zuid-West-Vlaanderen

Maatschappelijke welvaart in de regio, in de brede zin van het woord, wordt in belangrijke mate beïnvloed door de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardige werkgelegenheid. Zonder de inzet en talenten van mensen is het moeilijk om welvaart te behouden, laat staan te verbeteren. Daarnaast is betaalde arbeid voor velen een manier om zich persoonlijk en maatschappelijk te ontplooien en zich te integreren in de samenleving.

Ondernemerschap en werkgelegenheid als motor van maatschappelijke welvaart.

Om die werkgelegenheid te creëren, is er nood aan ruimte voor ondernemerschap, innovatie en een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Politieke hervormingen van het arbeidsmarktbeleid, overnames en sluitingen van bedrijven, bedrijfsbeslissingen over investeringen, aanhoudende plannings- en vergunningsprocedures, een aangepast opleidingsaanbod, een toegankelijke arbeidsmobiliteit. Al deze factoren hebben een directe impact op de tewerkstelling, zowel in onze eigen regio, maar evenzeer op een nationale en internationale schaal.

Zuid-West-Vlaanderen is een ondernemende streek met sterke economische troeven en veel werkgelegenheid. De regio wil zich verder ontplooien tot topregio voor de creatieve maakindustrie met een ruim aanbod aan tewerkstellingskansen, zowel voor kwetsbare doelgroepen als voor hoogopgeleide profielen. Als streek willen we bedrijven overtuigen om in Zuid-West-Vlaanderen te investeren, omwille van de opgebouwde expertise in onze sterke maakbedrijven maar ook omwille van het aanwezig potentieel aan kwalitatieve arbeidskrachten en de gedreven werkmentaliteit.

In de praktijk blijkt het echter niet altijd evident om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt nauwkeurig en overzichtelijk op elkaar af te stemmen. Ondanks de hoge werkgelegenheid en de relatief lage werkloosheid in de regio, zijn er tal van indicatoren die wijzen op een spanningsveld. Veel uitdagingen bieden echter ook veel opportuniteiten. Om te kunnen inspelen op de evoluties op de arbeidsmarkt en op de noden voor werkgevers en werknemers, is een slimme aanpak noodzakelijk.

RESOC Zuid-West-Vlaanderen heeft de ambitie om de krachten in de regio te bundelen tussen de lokale besturen in Zuid-West-Vlaanderen, de provincie West-Vlaanderen, de sociale partners en alle arbeidsmarktactoren. De uitwerking van een regionale aanpak voor de arbeidsmarkt kadert ook in de uitvoering van het ESF-project 'Versterkt Streekbeleid en bovenlokaal werkgelegenheidsbeleid' en in het streekpact voor Zuid-West-Vlaanderen 2013-2018.

Een streekbeleid gericht op de arbeidsmarkt in Zuid-West-Vlaanderen, met een scherpe inhoudelijke focus en met een actiegerichte werking. Daar willen we als regio de komende jaren voluit voor gaan door samen te werken voor werk in Zuid-West-Vlaanderen.

Jan Seynhaeve

Voorzitter RESOC Zuid-West-Vlaanderen

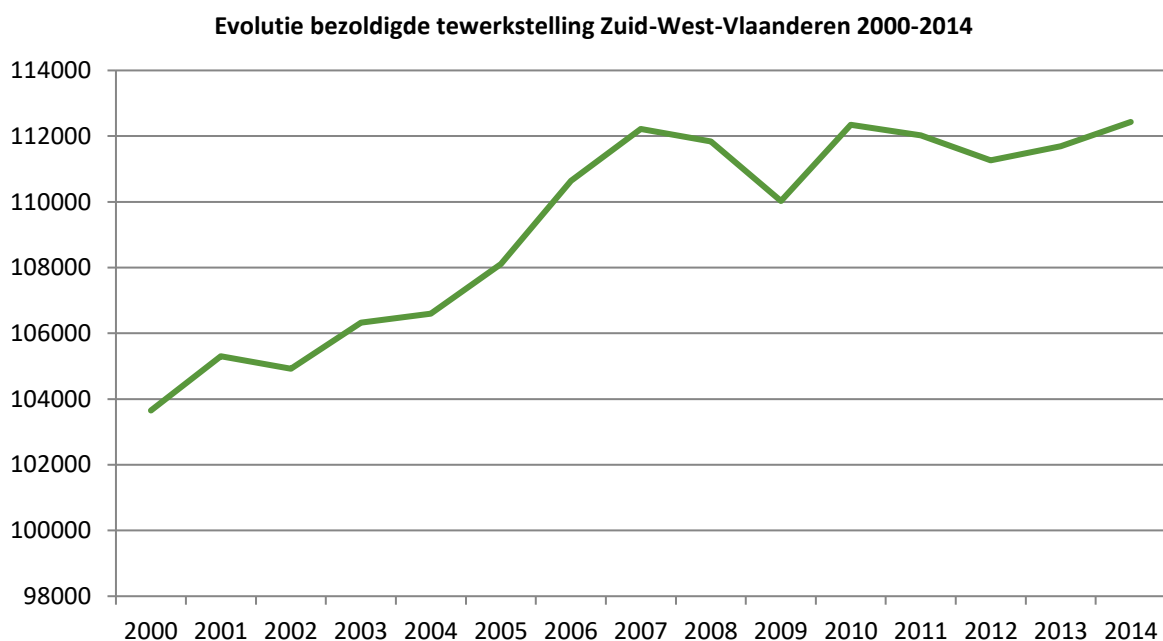
1 Analyse van de arbeidsmarkt in Zuid-West-Vlaanderen

1.1 Vraagzijde: werkgelegenheid

Regio Zuid-West-Vlaanderen staat gekend als een regio met een **hoge werkgelegenheid**. Met een jobratio van 78,1% ligt het jobaanbod voor loontrekkenden, zelfstandigen en helpers per 100 inwoners op beroepsactieve leeftijd, hoger dan in West-Vlaanderen (73,2%) en Vlaanderen (68,1%).

Zuid-West-Vlaanderen is een regio met veel werkgelegenheid en stijgende tewerkstelling.

Al sinds 2000 merken we een duidelijke stijgende tendens van de totale bezoldigde tewerkstelling, evenwel met een kleine neerwaartse knik in 2009.

Bron: RSZ

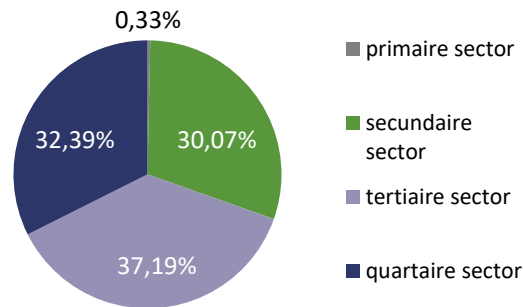
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen, RESOC ZWVI.

1.1.1 Tewerkstelling per sector

De grootste tewerkstelling in Zuid-West-Vlaanderen wordt gerealiseerd in de tertiaire sector (37,19%), gevolgd door de quartaire (32,39%) en de secundaire sector (30,07%). Niettemin kent de regio een relatief sterke vertegenwoordiging van de industriële sectoren. Met een aandeel van 30,07% worden in regio Zuid-West-Vlaanderen verhoudingsgewijs meer mensen tewerkgesteld in de secundaire sector dan in West-Vlaanderen (26,57%) en Vlaanderen (22,29%).

1 op 3 jobs in Zuid-West-Vlaanderen doet zich voor in de secundaire sector.

Bezoldigde tewerkstelling in Zuid-West-Vlaanderen naar sector¹ 2014

Bron: RSZ

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen, RESOC ZWVI.

Niettemin de relatief sterke vertegenwoordiging van de industriële sectoren in de regio, kent de tewerkstelling in de secundaire sector de voorbije jaren een dalende trend. De tewerkstelling in de secundaire sector in Zuid-West-Vlaanderen daalde met 13,9% tussen 2007 en 2014, een daling die sterker is dan gemiddeld in West-Vlaanderen (-10,4%) en Vlaanderen (-10,4%). Deze daling is quasi volledig te wijten aan een verlies van jobs in de industrie (-17,6%). De tewerkstelling in de bouwsector kende een lichte daling van -0,5%.

De tewerkstelling in de tertiaire sector kende een sterk stijgende trend van 14,7%, een trend die sterker is dan gemiddeld in West-Vlaanderen (+10,8%) en Vlaanderen (+8,9%). De regionale tewerkstelling in de quataire sector tekende een lichte stijging op van 0,6% en steeg hiermee trager dan gemiddeld in West-Vlaanderen(+2,4%) en Vlaanderen (+5,8%).

Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in Zuid-West-Vlaanderen naar sector, dec. 2007 – dec. 2014

	PRIMAIR	Industrie	Bouw	SECUNDAIR	TERTIAIR	QUARTAIR	Handel en diensten	ALGEMEEN TOTAAL
Zuid-West-Vlaanderen	+39,4	-17,6	-0,5	-13,9	+14,7	+0,6	+7,7	+0,2
West-Vlaanderen	+35,2	-13,4	+0,4	-10,4	+10,8	+2,4	+6,5	+1,6
Vlaams Gewest	+11,7	-13,3	-1,0	-10,4	+8,9	+5,8	+7,5	+2,9

Bron: RSZ

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen, RESOC ZWVI.

¹ Primaire sector (landbouw&visserij)

Secundaire sector (industrie&bouw)

Tertiaire sector (verkoop van goederen&diensten)

Quartaire sector (niet-commerciële dienstensector: zorg, onderwijs&overheid)

Bekijken we de sectoren meer in detail, dan zien we dat de grootste tewerkstelling in de regio in de quartaire sector gerealiseerd wordt in de menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, gevolgd door het onderwijs. In de tertiaire sector worden het meest mensen tewerkgesteld in de administratieve en ondersteunende diensten en in de secundaire sectoren zorgen de bedrijfstakken metaal en bouw voor de grootste werkgelegenheid.

Bezoldigde tewerkstelling in Zuid-West-Vlaanderen naar bedrijfstak, Top 10 dec. 2014

	Tewerkstelling (2014)
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	18.542
Onderwijs	10.704
Administratieve en ondersteunende diensten	10.995
Metaal	9.809
Bouw	8.287
Groothandel en handelsbemiddeling	7.407
Kleinhandel	6.104
Openbaar bestuur	5.402
Textiel	4.962
Transport, logistiek en post	4.460

Bron: RSZ

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen, RESOC ZWVI.

1.1.2 Tewerkstelling in de sociale economie

Een specifieke vorm van tewerkstelling is de tewerkstelling in de sociale economie. Steeds vaker wordt de participatieladder als kader gehanteerd om de verschillende vormen van sociale tewerkstelling voor te stellen. Elke trede weerspiegelt het niveau van afstand tot de arbeidsmarkt van de doelgroep die tewerkgesteld is in de betrokken werkvorm. In onderstaande tabel worden de cijfers voor trede 3, 4 en 5 voorgesteld. In elk van deze treden is er sprake van arbeid, hetzij via een arbeidsovereenkomst (trede 5), hetzij binnen een andere regeling met als doel competenties en werkervaring op te doen (trede 3 en 4).

**Zuid-West-Vlaanderen is goed voor
40% van het totaal aantal jobs
in West-Vlaamse maatwerkbedrijven.**

Bekijken we enkel trede 5, zijnde personen met een arbeidsovereenkomst (waarvoor de werkgever een financieel voordeel ontvangt ter compensatie van zijn extra inspanningen om deze persoon aan te werven en in dienst te houden), dan kunnen we besluiten dat er een relatief sterke vertegenwoordiging is van de sociale economie in de regio, en dit voor de diverse werkvormen:

- Lokale Diensteneconomie: 138 doelgroepmedewerkers (=44,2% van het West-Vlaams totaal)
- Collectief Maatwerk: 2.422 doelgroepmedewerkers (=41,5% van het West-Vlaams totaal)

**De helft van de West-Vlaamse
industriële ondernemingen werkt
samen met een maatwerkbedrijf.**

Aansluitend merken we ook op dat maatwerkbedrijven (Beschutte en Sociale Werkplaatsen) via hun klanten- en leveranciersrelaties stevig verankerd zijn in de West-Vlaamse economie. Uit een recente studie van de POM West-Vlaanderen² blijkt dat één op twee West-Vlaamse industriële ondernemingen met minimum 10 werknemers samenwerkt met een maatwerkbedrijf, hetzij als klant hetzij als leverancier. Door nauw samen te werken creëren maatwerkbedrijven en industrie toegevoegde waarde bij elkaar. Deze sterke samenwerking tussen maatwerkbedrijven en klassieke bedrijven vormt bovendien een garantie voor de industriële verankering van de industrie in de regio.

Tewerkstelling en (arbeidsmatige) participatie van personen uit kansengroepen, 2014

	Regio Zuid-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen
TREDE 5 - BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING	3.501	41.692³
Doelgroepkortingen	701	34.889⁴
- Vlaams doelgroepenbeleid	701	29.929
VOP	701	2.707
Vlaamse tewerkstellingspremie 50+	185	735
RSZ-korting 54-plus		22.779
RSZ-korting jongeren		4.443
- RSZ-korting langdurige werklozen		3.758
- Gesco (o.a. BKO)		1.202
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	601	1.644
Lokale diensteneconomie (LDE)	138	312
Collectief maatwerk	2.422	5.833
Beschutte werkplaatsen	2.107	4.740
Sociale werkplaatsen	295	1.048
Invoegbedrijven	20	45
TREDE 4 - TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN	1.627	5.955
Tijdelijke werkervaring (TWE)	1.370	5.327
Werkervaringsprojecten	212	550
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving	600	1.913
Art. 61 van de OCMW-wetgeving (laaggeschoolde) IBO	34	48
IBO interim	147	895
IBO interim	0	0
GESCO-opleidingsprojecten		361
PWA	376	1.556
Beroepsinlevingsstage (BIO)	1	4
Activiteiten coöperatieve Leren en werken	222	429
Brugprojecten	107	207
Voortrajecten	61	130
Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)	54	92
Doorstroom uit arbeidszorg (DAZ)	35	143
TREDE 3 - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING	293	903
Arbeidszorg (excl. DAZ)	293	903
TWERKSTELLING EN PARTICIPATIE VAN PERSONEN UIT DE KANSENGROEPEN	5.421	48.550

Bron: Diverse

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

² Verankeringswaarde Maatwerkbedrijven, POM West-Vlaanderen, 2016

³ Een groot aandeel (32.182) is niet toe te wijzen aan een regio.

⁴ Een groot aandeel (32.182) is niet toe te wijzen aan een regio.

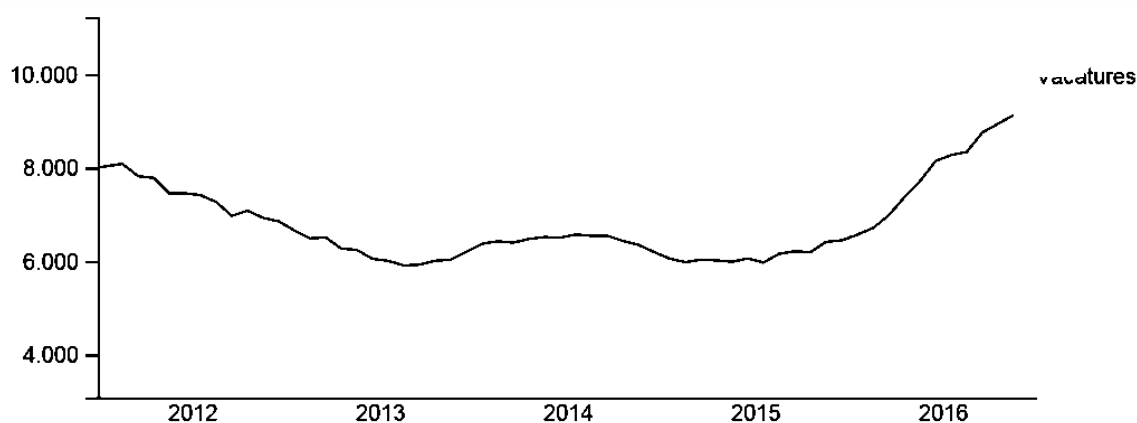
1.1.3 Vacatures als indicator van evolutie werkgelegenheid

Een zeer actuele indicator van de evolutie op de arbeidsmarkt en de economische conjunctuur, zijn de vacatures die gemeld worden bij VDAB. Onderstaande grafiek toont een duidelijke stijging van het aantal vacatures in het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendarbeid (NECzU) in 2016.

Zuid-West-Vlaanderen regio met op één na sterkste stijging van het aantal vacatures.

Evolutie van het aantal vacatures NECzU in Zuid-West-Vlaanderen rechtstreeks aan VDAB gemeld, 2012-2016

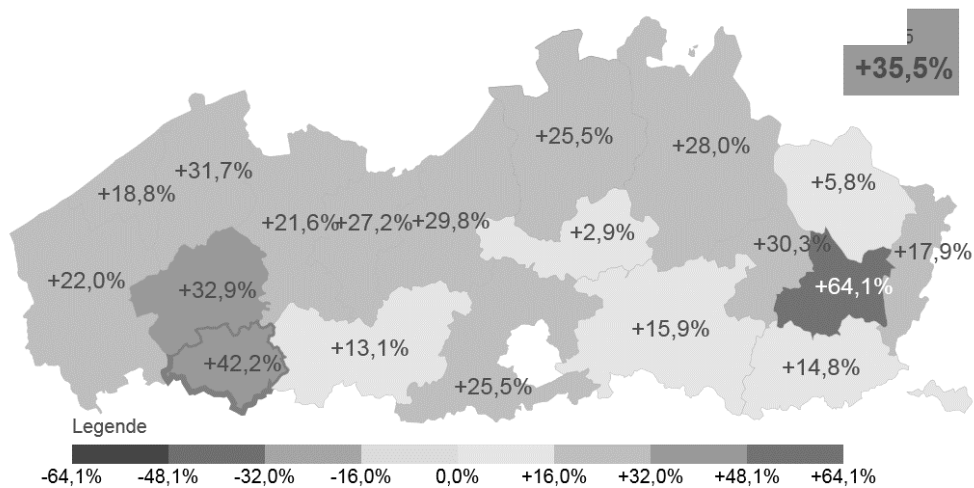
Bron: <http://arvastat.vdab.be>

Onderstaande grafiek toont de evolutie van de ontvangen vacatures van de laatste 12 maanden. We stellen vast dat Zuid-West-Vlaanderen (+42,2%), op Midden-Limburg na, de grootste stijging van Vlaanderen (+26,6%) kent.

Evolutie van het aantal vacatures NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld, nov. 2015 - nov. 2016

	Aantal vacatures jan.-nov.'16	Evolutie nov.'15 – nov.'16
Gewest Vlaanderen	223.167	+26,6%
Provincie West-Vlaanderen	38.032	+31,4%
Zuid-West-Vlaanderen	9.148	+42,2%

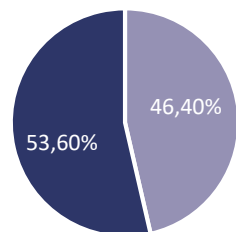

Bron: <http://arvastat.vdab.be>

Iets meer dan de helft van vacatures die rechtstreeks aangemeld worden bij VDAB, situeren zich bij KMO's (53,6%) en het overgrote deel heeft betrekking op een vaste job (83,8%).

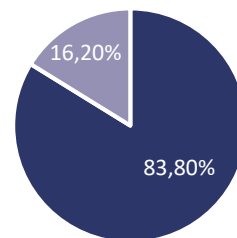
Vacatures NECzU in Zuid-West-Vlaanderen rechtstreeks aan VDAB gemeld naar bedrijfsgrootte en naar circuit, nov. 2015 - nov.2016

Volgens bedrijfsgrootte

■ KMO (< 50 werknemers)
■ GO (>= 50 werknemers)

Volgens circuit

■ Vaste circuits
■ Tijdelijke circuits

Bron: <http://arvastat.vdab.be>

Bekijken we enkele kenmerken van de vacatures die gemeld werden bij VDAB meer in detail, dan stellen we vast dat het voorbije jaar:

- vacatures voor laaggeschoolden het grootste aandeel kennen (41,4%)
- vacatures voor midden geschoolden het sterkst stegen (+74,4%)
- de top 3 van aantal vacatures zich situeerde in volgende sectoren:
  - o groot- en kleinhandel (1.488 vacatures)
  - o bouw (1.417 vacatures)
  - o maatschappelijke dienstverlening (1.152 vacatures)
- de bouwsector (298), groot- en kleinhandel (258) en de maatschappelijke dienstverlening (258) het grootste aantal openstaande vacatures hebben
- de sector transport, logistiek en post de grootste stijging van het aantal vacatures kent (+167,8%)

Kerngetallen vacatures NECzU in Zuid-West-Vlaanderen rechtstreeks aan VDAB gemeld dec. 2015 – nov. 2016

	Ontvangen vacatures dec.'15- nov.'16	Verskil dec.'14- nov.'15	met Openstaande vacatures eind nov.'16
Studies			
Geen vereiste of max. 2 ^{de} graad	3.787 41,4%	+32%	702
Middengespoold	2.715 29,7%	+74,4%	530
Hooggeschoold	2.646 28,9%	+31,3%	453
Totaal	9.148 100%		
Sectoren			
Primaire sector	58	+28,9	5
Dranken, voeding en tabak	169	-23,5	40
Textiel, kleding en schoeisel	123	+98,4	30
Grafische nijverheid, papier en karton	49	+2,1	10
Chemie, rubber en kunststof	146	+151,7	18
Vervaardiging van bouwmaterialen	69	-16,9	17
Metaal	104	-37,0	34
Vervaardiging van machines en toestellen	288	+21,5	73
Vervaardiging van transportmiddelen	17	-55,3	-
Hout- en meubelindustrie	94	+54,1	16
Overige industrie	87	+70,6	15
Energie, water en afvalverwerking	45	+66,7	8
Bouw	1.417	+80,3	298
Groot- en kleinhandel	1.488	+22,9	258
Transport, logistiek en post	407	+167,8	92
Horeca en toerisme	408	+25,2	58
Informatica, media en telecom	283	+40,1	36
Financiële diensten	26	-35,00	4
Zakelijke dienstverlening	655	+80,9	115
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	107	+15,1	15
Diensten aan personen	119	+22,7	34
Ontspanning, cultuur en sport	104	+22,4	13
Openbare besturen	168	+22,6	35
Onderwijs	948	+46,7	129
Gezondheidszorg	295	+25,5	70
Maatschappelijke dienstverlening	1.152	+53,5	258
Overige dienstverlening	22	+15,8	4

Bron: <http://arvastat.vdab.be>

1.2 Aanbodzijde: werkenden en werkzoekenden

1.2.1 Bevolking en beroepsbevolking

Begin 2015 telde Zuid-West-Vlaanderen 285.509 inwoners. Prognoses voorspellen tegen 2025 een toename van 0,28% van het aantal inwoners, een aangroei die lager ligt dan gemiddeld in West-Vlaanderen (+1,75%) en in het Vlaamse Gewest (+3,98%).

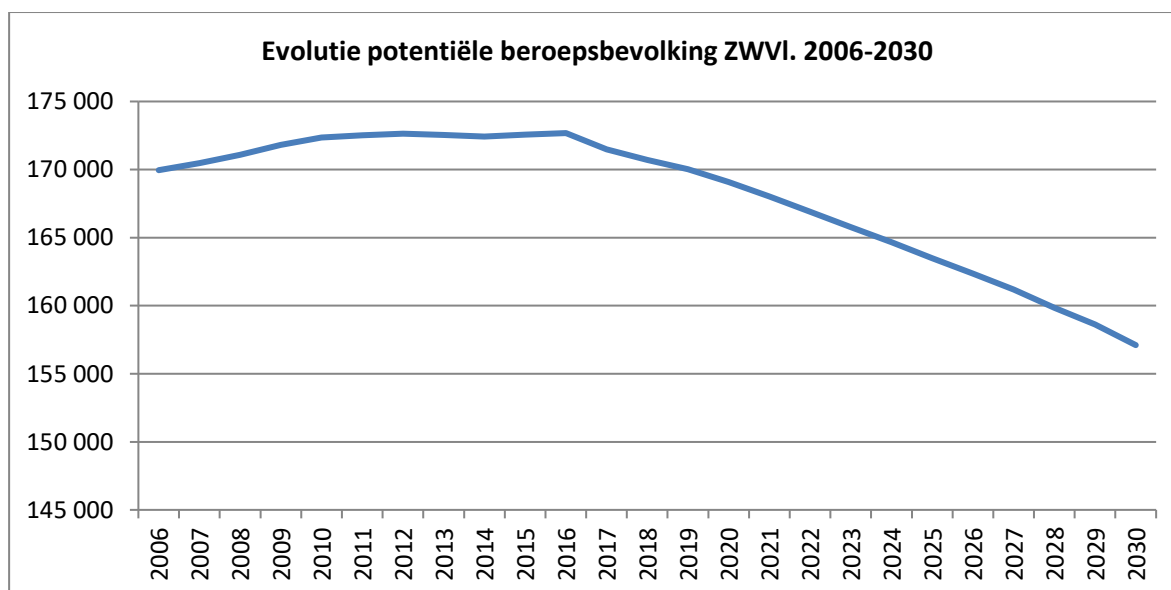
Bevolking en beroepsbevolking in Zuid-West-Vlaanderen 2015-2025			
	2015	2025	Evolutie
Bevolking			
Zuid-West-Vlaanderen	284.968	286.311	+0,28%
West-Vlaanderen	1.178.456	1.199.572	+1,75%
Vlaams Gewest	6.441.641	6.700.612	+3,98%
Beroepsbevolking (18-64 jaar)			
Zuid-West-Vlaanderen	172.567	163.494	-5,26%
West-Vlaanderen	704.799	676.729	-3,98%
Vlaams Gewest	3.946.291	3.894.158	-1,32%
Doorstroomcoëfficiënt (15-25 jaar tov 55-64 jaar)			
Zuid-West-Vlaanderen	92,5	77,6	-14,9
West-Vlaanderen	84,6	70,2	-14,4
Vlaams Gewest	87,7	79,4	-8,3

Bron: FOD Economie, ADSEI

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen, RESOC ZWVI.

Prognoses voorspellen een daling van 5,26% van de potentiële beroepsbevolking tegen 2025.

Bekijken we de evolutie van de leeftijdstructuur van de bevolking in Zuid-West-Vlaanderen, dan zagen we de voorbije 10 jaar een lichte stijging van de potentiële beroepsbevolking (18-64 jaar). Volgens prognoses zal deze stijgende trend zich echter niet doorzetten in de toekomst. Tegen 2025 verwachten we een **daling van de potentiële beroepsbevolking** van -5,26%. Deze dalende trend doet zich ook voor in West-Vlaanderen (-3,98%) en Vlaanderen (-1,32%) maar is er minder sterk.

Bron: SVR, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

Ook de doorstroomcoëfficiënt, namelijk het aantal instromende jongeren (15-24 jaar) dat klaarstaat om het aantal uitstromende ouderen (55-64 jaar) te vervangen op de regionale arbeidsmarkt, daalt van 92,5 in 2015 tot 77,6 in 2025. Opvallend is dat de evolutie in Zuid-West-Vlaanderen (-14,9) vrij gelijkaardig is aan die in West-Vlaanderen (-14,4), maar sterk verschilt met de evolutie in Vlaanderen. Voor Vlaanderen wordt een afname van 'slechts' -8,3 voorspelt, van 87,7 naar 79,4. Waar de doorstromingscoëfficiënt in Zuid-West-Vlaanderen in 2015 nog hoger lag dan in Vlaanderen, komt deze volgens de prognoses in 2025 onder het Vlaams gemiddelde te liggen.

1.2.2 Werkenden

Van alle inwoners in Zuid-West-Vlaanderen in 2014, waren er 172.501 op beroepsactieve leeftijd waarvan 133.121 (77,2%) zich aandienen op de arbeidsmarkt. Het overgrote deel, zijnde 124.644 of 72,3% heeft ook effectief een betaalde job. Hiermee heeft Zuid-West-Vlaanderen een hogere werkzaamheidsgraad (72,3%) dan gemiddeld in Vlaanderen (69,5%) en West-Vlaanderen (71,7%).

Arbeidsmarktstatistieken in Zuid-West-Vlaanderen per gemeente, 2014

Gemeenten	Bevolking 18-64 jr	Beroeps- bevolking	Werkenden	Activiteits- graad	Werkzaam- heidsgraad
Anzegem	8.756	6.876	6.604	78,5%	75,4%
Avelgem	5.956	4.606	4.350	77,3%	73,0%
Deerlijk	7.046	5.603	5.353	79,5%	76,0%
Harelbeke	16.911	13.173	12.430	77,9%	73,5%
Kortrijk	44.876	34.069	31.324	75,9%	69,8%
Kuurne	7.782	6.019	5.655	77,3%	72,7%
Lendelede	3.403	2.706	2.595	79,5%	76,3%
Menen	19.596	14.877	13.507	75,9%	68,9%
Spiere-Helkijn	1.307	1.019	938	78,0%	71,7%
Waregem	23.011	17.638	16.674	76,7%	72,5%
Wevelgem	19.052	14.998	14.212	78,7%	74,6%
Zwevegem	14.808	11.535	11.003	77,9%	74,3%
Zuid-West-VI	172.501	133.121	124.644	77,2%	72,3%
West-Vlaanderen	704.949	539.693	505.470	76,6%	71,7%
Vlaams Gewest	3.943.524	2.973.868	2.742.684	75,4%	69,5%

Bron: Steunpunt WSE

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

1.2.3 Pendelarbeid

Zuid-West-Vlaanderen kent een positief pendelsaldo: we verwelkomen meer pendelaars uit andere regio's, dan dat er pendelaars vertrekken om buiten de regio te werken.

Met een totaal van 112.423 bezoldigde jobs en een job ratio⁵ van 78,1% (cijfers 2014) kunnen heel wat inwoners tewerkgesteld worden in de eigen regio. De match tussen vraag en aanbod is echter geen één op één relatie. Zo zien we dat in 2013 35.536 inwoners uit Zuid-West-Vlaanderen buiten de regio gaan werken en 40.389 loontrekkenden uit andere regio's naar de regio komen om te werken. Hiermee kent

⁵ Job ratio = aantal jobs voor loontrekkenden, zelfstandigen en helpers per 100 inwoners tussen 15 en 64 jaar.

Zuid-West-Vlaanderen, in tegenstelling tot West-Vlaanderen en Vlaanderen een positief pendelsaldo wat betekent dat er meer loontrekkenden dagelijks naar de regio komen om hier te werken dan dat er inwoners buiten de regio gaan werken.

Pendelsaldo en pendelintensiteit bij loontrekkenden, 2013

	Geen pendel (woon- is werkgemeente)	Inkomende pendel	Uitgaande pendel	Pendelsaldo	Inkomende pendel- intensiteit	Uitgaande pendel- intensiteit
Zuid-West-VI	68.212	40.389	35.536	4.853	37,2%	34,3%
West-Vlaanderen	341.427	57.416	70.308	-12.892	14,4%	17,1%
Vlaams Gewest	2.000.789	135.904	306.108	-170.204	6,4%	13,3%
Waals Gewest	892.106	92.769	236.520	-143.751	9,4%	21,0%
Brussels Hfdst. Gewest	231.244	368.392	65.336	303.056	61,4%	22,0%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

We merken ook op dat Zuid-West-Vlaanderen - op het Brussel Hoofdstedelijk Gewest na - de hoogste inkomende pendelintensiteit kent (37,2%), zijnde de verhouding tussen het aantal loontrekkenden dat uit een andere regio naar hier komt werken ten opzichte van het aantal loontrekkenden dat in Zuid-West-Vlaanderen werkt. De regio tekent eveneens de hoogste uitgaande pendelintensiteit (34,3%).

1.2.4 Grensarbeid

Een specifieke vorm van pendel is grensarbeid. Bijna 80% van de Franse grensarbeiders die in Vlaanderen komen werken, is tewerkgesteld in Zuid-West-Vlaanderen. Bovendien merken we al sinds 2005 een geleidelijke stijging van het aantal Franse grensarbeiders.

Evolutie van het aantal Franse grensarbeiders, 2005-2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Midden-WVI.	129	111	123	140	162	159	144	152	161	168	158
Noord-WVI.	706	727	725	771	750	769	694	699	697	694	721
Westhoek	335	341	338	358	323	313	165	158	174	204	248
Zuid-WVI.	2.711	3.412	3.496	5.215	5.643	5.641	5.393	5.444	5.658	5.542	5.643
West-Vlaanderen	3.881	4.591	4.682	6.484	6.878	6.882	6.396	6.453	6.690	6.608	6.770
Vlaams Gewest	4.262	4.975	5.137	6.892	7.311	7.298	6.825	6.849	7.089	6.964	7.104

Bron: RIZIV

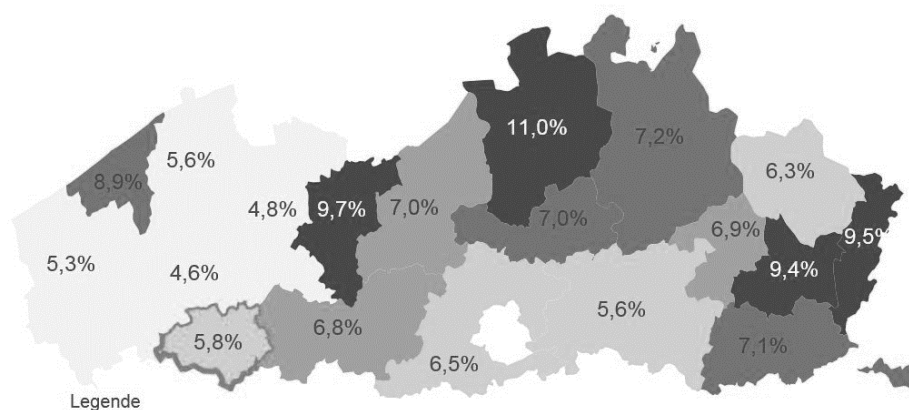
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

1.2.5 Werkzoekenden

In 2016 waren gemiddeld 7.861 inwoners of 5,8% van de beroepsbevolking van Zuid-West-Vlaanderen werkzoekend. Hiermee lag de werkloosheidsgraad in de regio even hoog als gemiddeld in West-Vlaanderen (5,8%) maar beduidend lager dan gemiddeld in Vlaanderen (7,5%).

Niet-Werkende Werkzoekenden (NWWZ) en Werkloosheidsgraad 2016

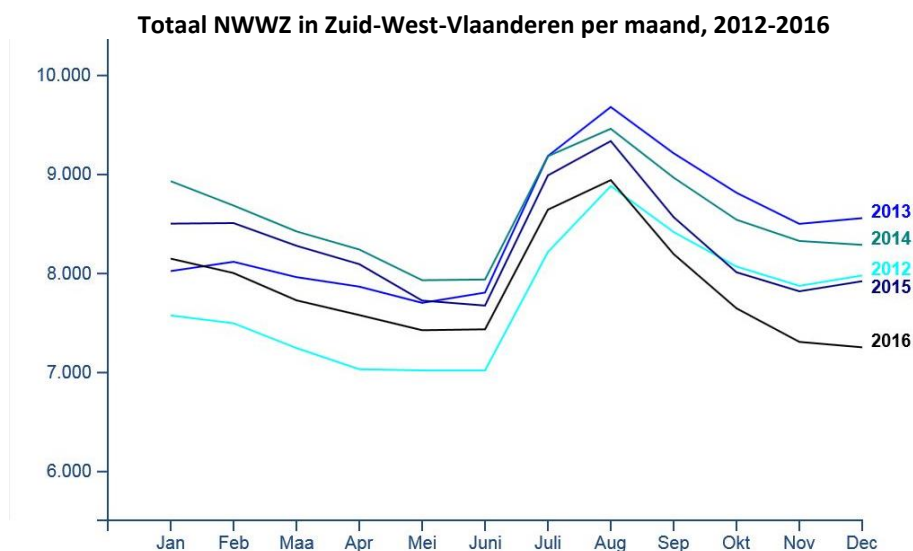
	Aantal NWWZ gem.2016	Werkloosheidsgraad gem. 2016
Gewest Vlaanderen	224.779	7,5%
Provincie West-Vlaanderen	31.745	5,8%
Zuid-West-Vlaanderen	7.861	5,8%

Bron: <http://arvastat.vdab.be>

Sinds augustus 2016 kent Zuid-West-Vlaanderen de laagste werkloosheidsgraad van de voorbije 5 jaar.

Op onderstaande grafiek zien we dat Zuid-West-Vlaanderen sinds augustus 2016 de laagste werkloosheidsgraad optekent sinds 2012. Tevens stellen we jaarlijks eenzelfde tendens vast, zijnde een lichte daling gedurende de eerste 5 maanden van het jaar, gevolgd door een piek in de zomermaanden en vervolgens terug een dalende trend tijdens de laatste maanden. Deze jaarlijkse piek is in hoofdzaak te wijten aan de instroom van schoolverlaters op de arbeidsmarkt.

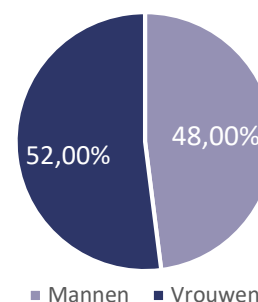

Bron: <http://arvastat.vdab.be>

Iets meer dan de helft, zijnde 52%, van de niet-werkende werkzoekenden zijn mannen. In 2016 telde Zuid-West-Vlaanderen gemiddeld 4.091 mannelijke werkzoekenden ten opzichte van 3.770 vrouwelijke werkzoekenden.

Bekijken we de werk-zoekendenpopulatie in 2016 in Zuid-West-Vlaanderen naar opleidingsniveau, duurtijd van werkloosheid en specifieke kenmerken, dan kunnen we op basis van onderstaande tabel het volgende vaststellen:

Verdeling NWWZ in Zuid-West-Vlaanderen naar geslacht, gemiddeld 2015

Bron: <http://arvastat.vdab.be>

- De helft van de niet-werkende werkzoekenden was laaggeschoold (50,77%) , gevolgd door de midden geschoolden (32,53%) en de hooggeschoolden (16,70%).
- Het grootste aandeel werkzoekenden was minder dan 1 jaar werkloos (54,61%).
- 87,1% van de werkzoekenden behoort tot een specifieke doelgroep:
  - o 27,32% van de werkzoekende was ouder dan 50 jaar
  - o 15,32% van de werkzoekenden had een arbeidshandicap
  - o 25,19% van de werkzoekenden was van allochtone origine

Kengetallen NWWZ, Zuid-West-Vlaanderen, gem.2016

	Gemiddeld 2016	%	Gemiddeld 2015	Evolutie 2015-2016
NWWZ	7.861		8.288	-5,15%
Geslacht				
Mannen	4.091	52,04%	4.302	-4,91%
Vrouwen	3.770	47,96%	3.985	-5,40%
Leeftijd				
< 25 jaar	1.922	24,45%	1.915	0,39%
25 tot 50 jaar	3.791	48,23%	3.970	-4,53%
>= 50 jaar	2.148	27,32%	2.403	-10,59%
Studieniveau				
Laaggeschoold	3.991	50,77%	4.114	-2,99%
Middengeschoold	2.557	32,53%	2.776	-7,90%
Hooggeschoold	1.313	16,70%	1.398	-6,03%
Werkloosheidsduur				
< 1 jaar	4.293	54,61%	4.579	-6,24%
1 tot 2 jaar	1.319	16,78%	1.366	-3,45%
>= 2 jaar	2.249	28,61%	2.343	-3,99%
Nationaliteit				
EU	6.879	87,51%	7.396	-6,99%
Niet-EU	982	12,49%	892	10,15%
Origine				
Autochtonen	5.881	74,81%	6.422	-8,43%
Allochtonen	1.980	25,19%	1.865	6,16%
Arbeidsgehandicapten	1.204	15,32%	1.217	-1,09%
WZ in specifieke doelgroep	6.847	87,10%	7.150	-4,24%

Bron: <http://arvastat.vdab.be>

De werkloosheid in Zuid-West-Vlaanderen daalt, met uitzondering van de werkloosheid bij werkzoekenden met een migratie-achtergrond.

Sinds augustus 2016 kent de werkloosheid in Zuid-West-Vlaanderen een dalende trend. Deze trend is ook duidelijk terug te vinden in vergelijking van de jaargemiddelden van 2015 en 2016, zoals weergegeven in de laatste kolom van bovenstaande tabel. We stellen bovendien vast dat deze daling zich manifesteert bij alle subcategorieën. Ook de specifieke doelgroepen laten een dalende trend optekenen, met uitzondering van de jongeren -25 jaar (+0,39%), de werkzoekenden van allochtone origine (+6,16%) en de werkzoekenden met een niet-EU identiteit (+10,15%). Bij deze twee laatste doelgroepen, speelt de instroom van oorlogsvluchtelingen een belangrijke rol.

1.2.6 Vluchtelingen

De voorbije jaren zijn de asielaanvragen in ons land sterk gestegen. Onder de vele mensen die hun land moesten ontvluchten, zitten heel wat mensen die willen werken en zo snel mogelijk hun toekomst weer vorm willen geven. Werk is immers een belangrijke sleutel tot integratie en velen kunnen een meerwaarde betekenen voor onze arbeidsmarkt en economie.

Sinds 2014 zijn in de regio 754 erkende vluchtelingen op beroepsactieve leeftijd ingestroomd

---

Uit cijfers van het Agentschap Integratie en Inburgering blijkt dat sinds 1 januari 2014 in de regio Zuid-West-Vlaanderen **754 vluchtelingen op beroepsactieve leeftijd** zijn ingestroomd die recht hebben op werk. Concreet betreft het inburgeraars met een officiële status als erkend vluchteling of subsidiaire bescherming en asielzoekers die reeds meer dan 4 maand geleden een asielaanvraag hebben ingediend.

Arbeidspotentieel in Zuid-West-Vlaanderen van geregistreerde instroom van vluchtelingen sinds 1/01/2014

Leeftijd		
19-25	108	14,3 %
26-30	146	19,4 %
31-35	157	20,8 %
36-40	130	17,2 %
41-45	78	10,3 %
16-50	64	8,5 %
51+	71	9,4 %
	754	100 %

Bron: Agentschap Integratie en Inburgering (sept. '16)

2.3. De belangrijkste indicatoren van de Zuid-West-Vlaamse arbeidsmarkt samengevat

Vraagzijde:

- een hoge werkgelegenheid: 78,1 jobs per 100 inwoners op actieve leeftijd
- een relatief sterke vertegenwoordiging van de industriële sectoren: bijna 1 op drie jobs in de secundaire sector
- een sterke verankering van de sociale economie in de regio
- een sterke stijging van het aantal vacatures: +42,2 % (nov. '15- nov.'16)

Aanbodzijde:

- een hoge werkzaamheidsgraad: 72,3 % van de beroepsbevolking heeft een betaalde job
- een daling van de beroepsbevolking tegen 2025 (-5,26%)
- een hoge arbeidsmobiliteit:
  - een positief pendelsaldo (4.853 | 40.389 IN ten opzichte van 35.536 UIT)
  - 5.643 Franse grensarbeiders
- een lage werkloosheidsgraad: 5,8 % werkzoekenden en een sterk dalende trend
- 87,1 % van de werkzoekenden behoort tot één of meerdere kansengroep:
  - 50,77% van de NWWZ is laaggeschoold
  - 27,32% van de NWWZ is ouder dan 50 jaar
  - 28,61% van de NWWZ is langer dan 2 jaar werkzoekend
  - 25,49% van de NWWA is van allochtone origine

1.3 Uitdagingen op onze arbeidsmarkt

Samengevat kunnen we stellen dat zich twee centrale uitdagingen op de Zuid-West-Vlaamse arbeidsmarkt profileren:

Een krappe arbeidsmarkt met een grote vraag naar arbeidskrachten en moeilijk in te vullen (knelpunt)vacatures;

De aanwezigheid van een moeilijker bemiddelbare groep werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt.

2 Rol van overheden

Naast kenmerken aan vraag- en aanbodzijde, dienen we ook rekening te houden met het instrumentarium dat ter beschikking wordt gesteld om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen en desgevallend bij te sturen. Vooreerst is er de rol van het onderwijs dat jongeren via een beroepsgerichte vorming voorbereidt op de arbeidsmarkt. Competentieversterkend onderwijs blijft de sleutel om meer en beter opgeleide mensen aan de slag te krijgen én te houden.

Eenmaal op actieve leeftijd, kunnen meerdere factoren aan de oorzaak liggen van werkloosheid. Telkens dient gezocht te worden naar de juiste remediëring om werkzoekenden alsnog in te schakelen op de arbeidsmarkt. In tijden van krapte telt élk talent.

2.1 Beleidskader van de Vlaamse overheid

Mede naar aanleiding van de zesde staatshervorming is het Vlaams arbeidsmarktbeleid grondig aan het veranderen. Meerdere beleidsmaatregelen voor de arbeidsmarkt zijn nog in volle hervorming en dienen nog verder gefinaliseerd en geïmplementeerd te worden. Concreet noteren we onder meer volgende hervormingen:

2.1.1 Nieuwe doelgroep-kortingen voor werkgevers

Per 1 juli 2016 ging het nieuwe Vlaamse doelgroepenbeleid van start. De doelgroepkortingen werden vereenvoudigd. Werkgevers die een jonge, oudere of kandidaat met een arbeidshandicap in dienst nemen, kunnen beroep doen op een doelgroepvermindering van de sociale zekerheidsbijdragen.

2.1.2 Het maatwerkdecreet

Met het maatwerkdecreet wordt de sociale economie grondig hervormd. Voormalige sociale werkplaatsen, beschutte werkplaatsen en invoegbedrijven harmoniseren tot één werkvorm: het 'collectief maatwerk', de subsidies worden toegekend via de 'rugzak' van de doelgroepmedewerkers en VDAB wordt unieke toeleider die instaat in voor zowel de screening als de indicering van werkzoekenden. Tenslotte wordt versterkt ingezet op doorstroom naar het Normaal Economisch Circuit.

2.1.3 Het decreet lokale diensteneconomie

Het decreet lokale diensteneconomie (her)vormde de tweede pijler van de sociale economie in Vlaanderen. De lokale diensteneconomie maakt een unieke verbinding tussen lokale maatschappelijke noden en tewerkstellingscreatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Sinds de start van het decreet moeten lokale diensteneconomie-organisaties inschakeling bieden aan minstens 5 VTE. Daarenboven is in het moeten alle werknemers binnen de 5 jaar moeten doorstromen naar het Normaal Economisch Circuit (NEC).

2.1.4 Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring

In deze conceptnota van 30 oktober 2015 worden de lijnen uitgezet voor een nieuw systeem van tijdelijke werkervaring voor WEP+, Gesco, PWA en artikel 60/61. Werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zullen via een op-maat traject en aangepast begeleiding de vereiste competenties kunnen verwerven om een snellere overstap te kunnen maken naar het Normaal Economisch Circuit.

2.1.5 Hervorming van het PWA-stelsel naar een nieuw instrument 'wijk-werken'

De conceptnota van 4 maart 2016 voorziet in een nieuw stelsel waar binnen een beschermde werkomgeving maatschappelijk relevante taken vervuld worden die niet door het economisch circuit worden aangeboden. Langdurig werkzoekenden kunnen zo stapsgewijs hun competenties bijschaven met oog op een tewerkstelling in het Normaal Economisch Circuit.

2.1.6 Duaal Leren

Met de lancering van de conceptnota 'duaal leren' wordt gewerkt aan een betere afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt door middel van een versterkt werkpleklernen. Diverse proeftuinen zijn intussen opgestart om het Duaal Leren verder concreet vorm te geven.

2.2 Regierol van de lokale besturen

Met de conceptnota 'Naar een versterkt streekbeleid en (boven)lokaal werkgelegenheidsbeleid geeft de Vlaamse overheid de verantwoordelijkheid aan lokale besturen, provincies en de sociale partners om samen de economische draagkracht te vergroten en de lokale werkgelegenheid te versterken. In het vernieuwde streekbeleid en (boven)lokaal werkgelegenheidsbeleid zijn in eerste instantie de steden en gemeenten aan zet. Lokale besturen krijgen meer verantwoordelijkheid en autonomie om te werken aan de ontwikkeling van de sociaaleconomische ontwikkeling van een streek.

Vanuit het beleidsveld sociale economie bestaat er vandaag al een ondersteuning van de regierol van de gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie. Hierbinnen wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een gedragen beleidsvisie op sociale economie die ingebed wordt binnen de reguliere meerjarenplanning op te maken door de gemeenten. Ook wordt de samenwerking met en tussen de sociale economie gefaciliteerd en gestimuleerd vanuit het lokale beleid.

Ook op het vlak van arbeidsmarktbeleid streeft de Vlaamse overheid een kaderstellende overheid te worden waarbij gemeenten het vertrouwen krijgen om generieke doelstellingen binnen de eigen context met meer autonomie te realiseren. Co-regie wordt hierbij het kernbegrip. De Vlaamse overheid wenst op voet van gelijkwaardigheid met de lokale overheden, samen doelstellingen te bepalen en middelen in te zetten om (boven)lokale doelstelling te realiseren. VDAB heeft een werkgroep lokale besturen opgericht waar beleidsmateries met een raakvlak tussen Vlaamse en lokale werk- en arbeidsproblematieken behandeld zullen worden. Deze werkgroep werd zowel op Vlaams als op provinciaal niveau geïnstalleerd.

Daarnaast is er de zoektocht naar de toekomstige rol van openbare besturen en de lokale invulling van tijdelijke werkervaringsmaatregelen om langdurige werkzoekenden te helpen om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen (PWA/Wijkwerken, art.60,...). Zo wenst VDAB o.a. een beroep te doen op lokale en regionale partners om het wijkwerken te organiseren.

3 Vijf focussen voor het arbeidsmarktbeleid in Zuid-West-Vlaanderen

Op basis van de actuele analyse van de regionale arbeidsmarkt werden twee centrale uitdagingen voor de Zuid-West-Vlaamse arbeidsmarkt gedetecteerd, zijnde de moeilijke zoektocht naar geschikte arbeidskrachten enerzijds en de aanwezigheid van een groep werkzoekenden die moeilijk aansluiting vindt op de arbeidsmarkt anderzijds. Met de opstart van een nieuw doelgroepenbeleid en de omslag naar een activerend beleid met een sterke focus op doorstroom naar het Normaal Economisch Circuit, zet de Vlaamse Overheid een nieuw regelgevend kader uit. Het komt er als regio nu op aan om dit nieuwe beleidskader in te zetten om de brug te maken tussen beide fenomenen en zo elk talent de kans te geven om zich te ontplooien op de arbeidsmarkt. De aantrekkelijke werkgelegenheid kan hierbij als een extra hefboom werken. Ook het werkplekleren en het nieuwe Duaal Leren biedt kansen om sterker in te zetten op opleiding op de werkvloer en zo de nodige competenties te vormen op de werkvloer.

Daarnaast wordt het, in een context van een krappe arbeidsmarkt en een dalende beroepsbevolking, nog belangrijker om als regio aantrekkelijke tewerkstelling aan te bieden om schaarse profielen te kunnen aantrekken én houden. Daarenboven zullen we moeten nagaan hoe we het beschikbare talent anders en slimmer kunnen inzetten. Diverse vormen van sociale innovatie kunnen hierin een rol spelen. Als regio met een sterk ingewortelde sociale economie, tenslotte, moeten we ook tewerkstellingskansen garanderen aan die kwetsbare doelgroepen die de stap naar de reguliere arbeidsmarkt niet kunnen zetten. Zo komen we tot **5 focussen voor het regionaal arbeidsmarkt** waarop de regio Zuid-West-Vlaanderen wil inzetten in de periode 2017-2019:

3.1 In de markt zetten van Zuid-West-Vlaanderen als creatieve, ondernemende en aantrekkelijke regio

We dienen onze streek sterker te profileren als topregio voor de creatieve maakindustrie. Dit zal de regio aantrekkelijker maken voor (nieuwe) maakbedrijven en de tewerkstelling in de secundaire sector handhaven. Ook potentiële arbeidskrachten worden hierdoor naar de regio getrokken om openstaande vacatures in te vullen. De voorbije jaren zijn in het kader van het Streekpact heel wat inspanningen geleverd om hiertoe de nodige voedingsbodem te creëren (verhogen onderzoeksmiddelen, nieuwe bedrijfsruimte, ondersteunen van starters,...). Als regio willen we dit (nog) sterker uitdragen en promoten, binnen en buiten Zuid-West-Vlaanderen door onder andere in te zetten op de campagne 'Maak het in Zuid-West-Vlaanderen'.

3.2 Sociale innovatie en diversiteit stimuleren

Wanneer (technisch) talent schaars wordt, komt het erop aan op alle mogelijke facetten het verschil te kunnen maken. Bedrijven die inzetten op sociale innovatie en investeren in nieuwe werkprocessen, organisatiemodellen of samenwerkingsmodellen zullen creatiever omgaan met beschikbaar talent. Hierdoor worden ondernemingen minder afhankelijk van het aanbod op de arbeidsmarkt en worden ondernemingen ook aantrekkelijker voor schaarse profielen. Door het werk anders te organiseren, bijvoorbeeld door samenwerking met sociale economie, jobcrafting of telewerken, worden ook nieuwe kansen geboden aan kansengroepen zoals allochtonen en personen met een arbeidshandicap die op

vandaag nog onvoldoende vertegenwoordigd zijn op de reguliere arbeidsmarkt. Ook diverse initiatieven om de talenten van vluchtelingen te verzilveren, dienen hierbinnen een plaats te krijgen.

3.3 Bevorderen van slimme samenwerking onderwijs-arbeidsmarkt

Door een doorgedreven samenwerking tussen onderwijs- en arbeidsmarktactoren moet het onderwijs- en opleidingsaanbod verder afgestemd worden op de regionale noden. Via beroepsgerichte vorming worden de juiste competenties en profielen klaargestoomd om ingezet te worden op de regionale arbeidsmarkt. Verder legt de Vlaamse overheid een sterke nadruk op 'leren op de werkvloer'. Werkpleklers kan een sleutelrol spelen bij het verbeteren van de aansluiting van jongeren, werkzoekenden (en werknemers) tot de arbeidsmarkt. Werkpleklers bestaat dan ook uit een ruim continuüm aan werkvormen, van een observerende stage tot het effectief meewerken op de werkvloer met een deeltijds arbeidscontract. Ook alle werkvormen die gebundeld worden in het nieuwe stelsel 'Tijdelijke Werkervaring' voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, kunnen we onderbrengen onder de ruime noemer 'werkpleklers'. Zowel de hervormingen op vlak van onderwijs (dual leren) als de hervormingen van de verschillende stelsels van tijdelijke werkervaring (WeP+, Art.60, PWA/Wijkwerken,...) vertrekken van de methodiek van werkpleklers als een belangrijke hefboom om de stap te zetten naar volwaardige arbeidsdeelname. We willen deze werkvorm kwalitatief uitbouwen en ingang doen vinden bij ondernemingen in de regio. Op die manier kunnen ondernemingen de juiste profielen helpen vormen en rekruteren en creëren we kansen voor doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

3.4 Stimuleren van (interregionale en grensoverschrijdende) arbeidsmobiliteit

Zuid-West-Vlaanderen wordt gekenmerkt als een regio met een grote arbeidsmobiliteit. Met het oog op het invullen van openstaande vacatures in de regio, willen we dit nog versterken en nieuw talent aantrekken door de arbeidsmobiliteit uit andere regio's verder te bevorderen. Speciale aandacht gaat hierbij naar de drie deelregio's van de Eurometropool. Denken we hierbij aan het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking tussen scholen en ondernemingen en de administratieve vereenvoudiging van grensoverschrijdende stages. Ook de promotie van de grensoverschrijdende IBO en het aanbieden van toegankelijk sociaal-juridisch advies aan werknemers en ondernemers op de grensoverschrijdende arbeidsmarkt verdient bijzondere aandacht.

3.5 Kwalitatieve inbedding van sociale economie

Met een sterk uitgebouwde sociale economie heeft de regio Zuid-West-Vlaanderen een belangrijke voortrekkersrol. De sociale economie levert een belangrijke economische meerwaarde in de regio en bewerkstelligt de talentontwikkeling van personen met een arbeidshandicap en/of andere afstand tot de arbeidsmarkt. Het landschap van de sociale economie is evenwel grondig aan het veranderen en dit zowel ten gevolge van maatschappelijke tendensen, zoals globalisering en automatisering, alsook naar aanleiding van recente beleidsevoluties. RESOC Zuid-West-Vlaanderen wenst, vanuit haar unieke tripartiete samenstelling, samen met het regionaal overleg sociale economie (ROSE) binnen W13 (=regionale OCMW-vereniging waarin 13 OCMW's en CAW Zuid-West-Vlaanderen samenwerken op vlak van sociaal- en welzijnsbeleid) in te zetten op het verder versterken van de economische meerwaarde van de sociale economie in de regio. Zowel door het opvolgen van beleidsevoluties als door het bevorderen van de samenwerking tussen de lokale besturen, de lokale diensteneconomie, de maatwerkbedrijven en de reguliere economie teneinde het goed uitgebouwde netwerk van arbeidsplaatsen voor kwetsbare doelgroepen te verduurzamen.

4 Samenvatting

Zuid-West-Vlaanderen kan omschreven worden als een ondernemende streek met een sterk aanwezige industriële sector. De hoge werkgelegenheid biedt tewerkstelling aan mensen van binnen en buiten de regio. In de sterk uitgebouwde sociale economie kunnen heel wat doelgroepmedewerkers aan de slag die tevens bijdragen aan de verankering van de economie in de regio. Niettemin kampt de regionale arbeidsmarkt ook met meerdere uitdagingen. De vele en groeiende werkgelegenheid doet de vraag naar arbeidskrachten stijgen. Ondernemingen staan voor een moeilijke zoektocht naar specifieke, veelal technische, profielen. Daarnaast blijft een belangrijk aandeel van talent onaangeboord. De groep niet-werkende werkzoekenden bestaat voornamelijk uit mensen behorend tot de kwetsbare doelgroepen. Vooral de groep niet-werkende werkzoekenden van allochtone origine blijft opmerkelijk stijgen ondanks de aantrekkende arbeidsmarkt.

Om tegemoet te komen aan deze sociaaleconomische uitdagingen, zal de regio de komende jaren inzetten op een bovenlokaal arbeidsmarktbeleid dat bijdraagt tot een kansrijke arbeidsmarkt. Door in te zetten op 5 focussen worden knelpunten omgebogen tot opportuniteiten zodat elk talent maximaal ontplooid kan worden. Opleiding, arbeidsmarkt en welvaart zijn immers nauw met elkaar verbonden, zowel voor de ontplooiing van elk individu als voor het collectief functioneren van een regio.

De match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en de inzet van élk talent vormt dan ook de centrale uitdaging voor de regio Zuid-West-Vlaanderen voor de periode 2017-2019. De aantrekkende werkgelegenheid en de grote vraag naar arbeidskrachten in combinatie met het Vlaams activeringsbeleid dat een grotere rol voor de (boven)lokale actoren weglegt, zullen hierbij als extra hefboom voor een regionaal arbeidsmarktbeleid fungeren.

De 5 focussen zullen in afstemming met diverse streekactoren verder vorm krijgen. Door samen concrete projecten te ontplooiën, wenst regio Zuid-West-Vlaanderen de kloof tussen vraag en aanbod kleiner te maken. Het komt er meer dan ooit op aan om elk beschikbaar talent slim en optimaal in te zetten.

---

5 Bronvermeldingen

Data:

- Agentschap Integratie en Inburgering
- Dataset RESOC's 2016, POM West-Vlaanderen
- Tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen – editie 2016, POM West-Vlaanderen
- Verankeringswaarde Maatwerkbedrijven, POM West-Vlaanderen, 2016
- www.arvastat.vdab.be

Beleids teksten:

- Beleidsbrief Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie 2016-2017.
- Conceptnota 'Duaal Leren. Een volwaardige kwalificerende leerweg'. Vlaamse Regering, 2015.
- Conceptnota 'Hervorming van het PWA-stelsel: naar een nieuw instrument "Wijk-werken" binnen het Vlaams activeringsbeleid, Vlaamse Regering, 2016.
- Conceptnota 'Naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie'. Vlaamse Regering, 2015.
- Conceptnota 'Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring'. Vlaamse regering, 2015.
- Conceptnota 'Naar een versterkt streekbeleid en (boven)lokaal werkgelegenheidsbeleid. Vlaamse Regering, 2015.
- Ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling. 2014.
- Ontwerpdecreet Vlaams Doelgroepenbeleid, 2015.
- Uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteneconomie, 2014.

Redactie:

RESOC Zuid-West-Vlaanderen

- Femke Boone, community en communicatie
- Ines Verhalle, stafmedewerker
- Stefaan Verhamme, coördinator

Contact: Ines Verhalle, ines.verhalle@west-vlaanderen.be

RESOC Zuid-West-Vlaanderen
Streekhuis Zuid-West-Vlaanderen
Engelse Wandeling 2 F4L
8500 Kortrijk
www.resoczuidwest.be